

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ

**МИКЛОШ РАДНОТИ
(1909-1944)**

Каталог изложбе

НОВИ САД, 2009

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ

КАТАЛОЗИ ИЗЛОЖБИ

160

АУТОРИ КАТАЛОГА И ИЗЛОЖБЕ

Ивана Гргурић, Силвија Чамбер и Петер Хајнерман

Библиотека Матице српске приредила је изложбу поводом сто година од рођења песника Миклоша Раднотија. Изложба је отворена од 6. до 27. јула у витринама испред Свечане сале Матице српске, а коришћена је грађа из збирки Библиотеке Матице српске. Испод сваке каталошке јединице уписана је сигнатура.

Уз Атилу Јожефа, Миклош Радноти је био најзначајнији представник мађарске антифашистичке лирике. (...) Усред суманутог света, између топовских канонада, згаришта, грубих зидина, живео је и писао као онај храст – слика је из једне његове песме – који зна да ће га сутра посећи, крст се већ беласа на њему – па ипак, и за то кратко време, тера нове листове. Живео је и радио у непосредној близини смрти као да је био обезбеђен за вечни живот, па хрли ка свом идеалу, хуманизму и класицизму. Миклош Радноти је ту израстао, у додиру са смрћу; зато и његове неинтересантне песме, написане на почетку, добијају бљесак од великих остварења последњих година његовог стваралаштва.

Михаљ Цине

Читава његова поезија представља праћење у стопу и бележење смењивања смрти и живота, у име живота, у свести једног човека. Праћење и бележење савесно, сконцентрисано, дневнички сажето – није случајно што ипод сваке Раднотијеве песме стоји датум њеног настанка. Све што је доживео – смрт родитеља и сазнање да је својим рођењем усмртио мајку и брата близанца; усамљеност детињства; полете интелектуалног сазнавања (...) – све је то записао у своме јединственом поетском делу, онако како је и онда када је доживљавао, увек аутентично. (...) По том поступку, по вољи да се покрети живота и свести једног

човека верно репродукују, Радноти је најсубјективнији песник. Али по значењу онога што репродукује он је најопштији, а по нивоу тога општега најзначајнији песник мађарског народа у доба фашизма.

Александар Тишма

Миклош Радноти ће, слично Атили Јожефу, певати о угроженом хуманизму у сенци фашизма и кроз његове класичарске стихове зрачиће нека прикривена страва (...) Над његовим елегичним "разгледницама" из раног раздобља подизаће се облак страве и предосећања катастрофе, да би у последњим еклогама његов глас постао пророчки и јеремијски трагичан. Песме под насловом *Разгледнице*, нађене у заједничкој раки логораша и писане на нашем тлу, приближавају га, судбински и литерарно, песнику *Јаме* Горану Ковачићу.

Данило Киш

Адијев и Јожефов живот воде ка необичној смрти, њихова поезија од почетка носи наговештаје смрти. Али Радноти је сав смисао живота испунио својом смрћу.

Иван Ивањи

(...) Радноти није био оличење револуционарног песника, он је био песник, тихог гласа и нарави, пријатељ књига и читања, медитације, познавалац неколико језика и врсни преводилац Лафонтенових басана и Аполинерових песама. Али из његове биографије видимо: доба и држава (Хортијева Мађарска) у којима је живео, нису трпели овај тих и на свој начин бунтован песнички живот.

Имре Бори

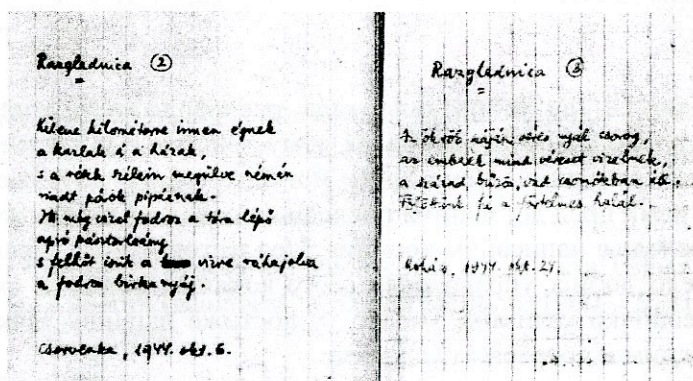
Љубавна поезија Миклоша Раднотија – о којој се ретко говори – је богата, разноврсна и оно што је у модерној лирици реткост, не рачунајући на једну или две страствене епизоде у његовом животу, до краја говори о срећној, хармоничној љубави према Фани. Судбина, која је иначе била веома окрутна према њему, даривала му је погодност да је Зло могло само у облику спољашњег света, претећим ставом друштва у окружењу да утиче

на унутрашњи свет песама обасјан сунцем, где смо имали могућност да крочимо још и пре објављивања прве збирке стихова, и где је туга могла да задре само накратко или због егзистенцијалних питања или због нужне одсутности вољене драге или због малих несугласица међу љубавницима, а никако због прелома њихове дубоке везе.

Деже Бароти

Сећања на њега (Раднотија) највише говоре о његовом путу мученика. То се не може, нити сме заборавити. Поготово због тога што се његова права људска и песничка величина у својој целисти управо развила иза бодљикаве жице борског логора и током смртоносног усиљеног марша. Ми који смо га познавали, поштовали и волели, не желимо да заборавимо визију која се буди у нама сећањем на његову смрт и читајући *Разгледнице* које су васкрсле из заједничке гробнице.

Деже Керестури

Странице *Борске бележнице* Миклоша Раднотија

Јула 1944. у планинама над Жагубицом, у логору заробљеника на принудном раду, Миклош Радноти уписује, у нотес (са ознаком "Авала", пошто га је набавио ту, у Србији) прву песму, *Седма еклога*. Уношењем ове песме у свештицу и, нешто касније, осталих, настаје тзв. *Борски нотес*, са укупно десет песама, испеваних у периоду од јула до октобра 1944, од којих је четири

краће песник назвао (...) "разгледницама". Свака песма-разгледница је, заправо, очајнички крик, безнадна порука једног прогањаног и пониженог песника који је ту, у Србији, на једном далеком, другом језику, маштао о стварима, о жељама толико блиским баш "јауком испуњеној Србији": о достојанству човека, и слободи. *Борски нотес* чини, у ствари, руковет неувелих цветова који су (...) никли у срцу мађарског песника, на немирном, бунтовном, слободарском тлу ужарене, ратом опхрване Србије (...)

Давид Андраш

Обелодањује се да Радноти нема песму која не одише живим догађајем. Безброј пута она настаје из много година наталоженог сећања, понекад из песничке бележнице, други пут пак из свеже, свакодневно у новинама штампане, истине. Напоследку, стваралаштво му се у сталном напретку кристалисало, удовољавајући уметничком захтеву, где јучерашње или прекјучерашње успомене, запажања, прерастају у јединствену целину, а свака песма подложна је растављању на саставне компоненте.

Габор Толнаи

Чини се, да је правило када расправљамо о животу и песништву Миклоша Раднотија да тему започињемо са његовим последњим тренуцима. Нема друге могућности, јер не можемо да останемо неми пред догађајима последњих недеља његовог живота, и пред последње написаним песмама. Цео његов живот, карактер и његово дело добија управо овде своју коначну форму и смисао, његово песничко уздизање управо ту достиже највишу тачку под немилосрдним и потресним условима.

Була Ортутаи

Radnóti M. E.

ДЕЈА

1. Tajtékos ég / Radnóti Miklós. - Budapest : Révai, 1946. - 114 str.
II 152863
2. Repülők / Radnóti Miklós.
U: A Magyar Szó ... évi naptára. - ISSN 0541-9344. - (1956), str. 261-263.
II I 7811
3. Tanulmányok, cikkek / Radnóti Miklós ; [a kötetet összeállította Réz Pál]. - Budapest : Magvető, 1956. - 284 str., [1] list s autorovom slikom
I 155388
4. Frederico Garcia Lorca / Radnóti Miklós.
U: Magyar Szó. - ISSN 0350-4182. - 13. évf., 211. sz. (1956. aug. 5.), str. 7.
II фол. 7197
5. Radnóti Miklós összes versei és műfordításai / [Koczkás Sándor rendezte sajtó alá]. - [Budapest] : Szépirodalmi Könyvkiadó, 1959. - 511 str.
I 153600
6. Ikek hava / Radnóti Miklós ; [az utószót írta Tolnai Gábor]. - 2. kiad. - [Budapest] : Magyar Helikon, 1960. - 57 str.
II 156809
7. Strmom stazom / Miklós Radnóti ; [preveo s mađarskog Danilo Kiš ; umetnički prilozila Mića Popović]. - Novi Sad : Forum, 1961. - 95 str., [6] listova s tablama
II 20844
8. Radnóti Miklós válogatott versei / [válogatta Keszthelyi Zoltán ; a jegyzeteket Ruttkay Kálmán készítette]. - 2. bővített kiad. - Budapest : Móra Ferenc, 1962. - 212 str.
I 155396

9. Усиљени марш / Миклош Радноти.
У: Развитак. - ISSN 0034-0278. - Год. 2, бр. 4/5 (јул-окт. 1962), стр. 54.
П III 902
10. U naručju / Mikloš Radnoti.
U: Rukovet. - ISSN 0035-9793. - God. 12, knj. 19, sv. 5/6 (maj-jun 1966), Str. 267.
П II 902
11. Ikrek hava : (részlet) / Radnóti Miklós.
U: Jó Pajtás. - ISSN 0350-9141. - 21. évf., 29. sz. (1967. okt. 26.), str. 12-13.
П III 7722
12. Majális / Radnóti Miklós.
U: Dolgozók. - ISSN 0416-2277. - 22. évf., 18. sz. (1969. máj. 9.), str. 9.
П фол. 7191
13. Novija mađarska lirika / priredili Ivan Ivanji i Danilo Kiš ; preveli Ivan Ivanji, Danilo Kiš i Ivan V. Lalić. - Beograd : Nolit, 1970. - 293 str.
II 44370
14. Bori notesz / Radnóti Miklós. - [Budapest] : Magyar Helikon, 1970. - 33 str.
II 159193
15. Radnóti Miklós összes versei és műfordításai. - Budapest : Szépirodalmi Könyvkiadó, 1970. - 403 str.
II 158791
16. Bori notesz / Radnóti Miklós. - 2. kiad. - [Budapest] : Magyar Helikon, 1971. - 33 str.
II 159470
17. Radnóti Miklós. - [Budapest : Magyar Helikon, 1971]. - [32] str.
II 159470\2
18. Zlatna knjiga mađarske poezije / sastavio i preveo Enver Čolaković. - Zagreb : Nakladni zavod Matice hrvatske, 1978. - 742 str.
III 61744

19. Борска бележница / Миклош Радноти ; [с мађарског превео Данило Киш ; предговор Александар Тишма]. - Бор : Народна библиотека : Књижевна омладина : Самоуправна интересна заједница културе, 1979. - 54 стр. II 405249
20. Razglednice / Miklós Radnóti ; [izabrala, uredila in prevedla Jože Hradil in Kajetan Kovič ; spremno besedo napisal Kajetan Kovič]. - Murska Sobota : Pomurska založba ; [Ljubljana] : Državna založba Slovenije, 1984. - 73 str., [1] list sa autorovom slikom III 80309
21. Pismo ženi / Mikloš Radnoti ; (sa mađarskog Danilo Kiš). U: Kao da sam te sanjao / priredio Pero Zubac. - Zrenjanin : Gradska narodna biblioteka "Žarko Zrenjanin", 1988. - Str. 14-15. III 93421
22. Napló / Radnóti Miklós ; [sajtó alá rendezte Radnóti Miklósné ; az utószót és a jegyzeteket írta Melczer Tibor]. - Budapest : Magvető, 1989. - 383 str. II 165613
23. Песме и препеви / Данило Киш ; приредио Предраг Чудић ; изабрали Ото Толнаи, Предраг Чудић, Радивоје Константиновић ; ликовни прилози Леонид Шејка ... [и др.]. - Београд : Просвета, 1992. - 389 стр. II 419669
24. Odlomak / Mikloš Radnoti ; prevod Danilo Kiš. U: Republika. - ISSN 0354-7973. - God. 6, br. 89 (1-15. apr. 1994), str. 31. II III 16846
25. Три песме / Миклош Радноти ; препевао с мађарског Иштван Фаркаш. U: Домети. - ISSN 0351-0425. - Год. 22, бр. 80/81 (пролеће-лето 1995), стр. 33-34. II II 4070
26. Strmom stazom / Miklós Radnóti ; [preveo s mađarskog Danilo Kiš ; umetnički prilozi Mića Popović ; az utószót írta Bányai János]. - (Hasonmás kiad.). - Újvidék : Forum, 2009. -

- 95, XI str., [6] listova s tablama
Fototipsko izd.: Novi Sad : Forum, 1961.
II 483235
27. Orpheus nyomában / [fordította] Radnóti Miklós. - Budapest :
Pharos, 1943. - 191 str.
I 151399
28. Apollinaire válogatott versei / [fordította Radnóti Miklós és
Vas István ; az előszót és az életrajzot írta Vas István ; a
jegyzetek és a szöveggondozás Réz Pál munkája]. - Budapest
: Móra Ferenc, 1959. - 207 str.
I 155397

ЛИТЕРАТУРА

29. Radnóti Miklós: Lábadozó szél : (Szegedi Fiatalok Művészeti
Kollégiumának kiadása) / Csuka Zoltán.
U: Kalangya. - ISSN 1821-2034. - 2. évf., 12. sz. (1933. dec.),
str. 808.
II II 7608
30. Četiri madjarska pesnika / Endre Levai.
U: Rukovet. - ISSN 0035-9793. - God. 2, br. 7/8 (jul-avg.
1956), str. 394-396.
II II 902
31. Radnóti Miklós / Ortutay Gyula.
U: Írók, népek, századok / Ortutay Gyula. - Budapest :
Magvető, 1960. - Str. 135-156.
II 163866
32. Radnóti Miklós otthona / Ortutay Gyula.
U: Írók, népek, századok / Ortutay Gyula. - Budapest :
Magvető, 1960. - Str. 157-165.
II 163866
33. Mikloš Radnoti - "Strmom stazom" (Forum, Novi Sad) /
Mirko Banjević.
U: Стварање. - ISSN 0039-422X. - God. 17, br. 7/8 (jul-avg.
1962), str. 539-542.
II II 927

34. Миклош Радноти / Имре Бори.
У: Развитак. - ISSN 0034-0278. - Год. 2, бр. 4/5 (јул-окт. 1962), стр. 54-58.
П III 1902
35. Na čelu mrtvih : tri mađarska pesnika i njihovo vreme / Ivan Ivanji.
У: Delo. - ISSN 0011-7935. - God. 8, knj. 8, br. 1 (1962), str. 100-107.
П I 372
36. Tri mađarska pesnika : (részlet) / Milosav Mirković.
У: Az irodalom könyve / összeállították Bori Imre, Szeli István. - Novi Sad : Forum, 1964. - Str. 333-334.
III 457967
37. Radnóti Miklós és Ivan Goran Kovačić : (részlet Aleksandar Tišma Radnóti-tanulmányából).
У: Az irodalom könyve / összeállították Bori Imre, Szeli István. - Novi Sad : Forum, 1964. - Str. 332.
III 457967
38. Radnóti Miklós költészete / Bori Imre. - Novi Sad : Forum, 1965. - 211 str.
II 157875
39. Tiszteletadás Radnóti Miklósnak : (1909-1944) / Keresztury Dezső.
У: Örökség / Keresztury Dezső. - Budapest : Magvető, 1970. - Str. 540-542.
II 159439
40. Radnóti / Tolnai Gábor.
У: Tanulmányok / Tolnai Gábor. - Budapest : Akadémiai Kiadó, 1970. - Str. 269-319.
II 159312
41. Radnóti Miklós pályája / Baróti Dezső.
У: Írók, érzelmek, stílusok / Baróti Dezső. - Budapest : Magvető, 1971. - Str. 331-335.
II 159592

42. Tétova óda / Baróti Dezső.
U: Írók, érzelmek, stílusok / Baróti Dezső. - Budapest :
Magvető, 1971. - Str. 429-435.
II 159592
43. Töredék / Kőszegi Ábel ; [Ámos Imre rézkarcával]. -
Budapest : Szépirodalmi Könyvkiadó, 1972. - 75 str.
III 156350
44. Radnóti Miklós kiállítás / [a kiállítást rendezte Baróti Dezső].
- [S. l. : s. n., 1974?]. - 1 omot ([15] listova)
ΦΓ II 3436
45. One type of poetic anti-fascism : (Mikloš Radnoti) / Imre
Bori.
U: Most. - ISSN 0351-0611. - 46/47/48 (1976), str. 168-170.
Π II 8949
46. Mikloš Radnoti = (Radnóti Miklós) : 1909-1944 / Mihalj Cine
; [preveo s mađarskog Sava Babić].
U: Istorija mađarske književnosti / Imre Ban, Janoš Barta,
Mihalj Cine. - Novi Sad : Matica srpska : Forum, 1976. - Str.
276-279.
III 55198
47. Borski notes Mikloša Radnotija / Andraš David.
U: Mostovi uzajamnosti / Andraš David. - Novi Sad :
Radnički univerzitet "Radivoj Ćirpanov", 1977. - Str. 253-
258.
II 72525
48. Radnóti Miklós / Pomogáts Béla. - Budapest : Gondolat,
1977. - 228 str., [32] str. s tablama
II 162284
49. Radnóti Miklós / Balázs Mihály.
U: Írók, képek. Knj. 2. - 2. kiad. - Budapest : Tankönyvkiadó,
1978. - Str. 233-245.
II 162928
50. Árnyékban éles fény : (Radnóti 1935-ben írt verseiről) /
Baróti Dezső.
U: Árnyékban éles fény / Baróti Dezső. - Budapest :
Gondolat, 1980. - Str. 436-467.
II 163967

51. Radnótiról, Belgrádban : élet a halálraítéltség tudatában /
Bányai János.
U: Magyar Szó. - ISSN 0350-4182. - 41. évf., 269. sz. (1984.
szept. 29.), str. 13.
Π φολ. 7197
52. Jajjal teli Szerbia ormán : Radnóti szerbiai verseinek titka /
Vujicsics Sztoján.
U: Magyar Szó. - ISSN 0350-4182. - 41. évf., 269. sz. (1984.
szept. 29.), str. 13.
Π φολ. 7197
53. A hűség halálraítélt forradalmára / Juhász Ferenc.
U: Magyar Képes Újság. - ISSN 0460-5578. - 33. évf., 45. sz.
(1984. nov. 8.), str. 22-23.
Π III 7824
54. "Ékezetek nélkül---" : Radnóti Miklós utolsó versei / Rónay
László.
U: Üzenet. - ISSN 0350-493X. - 14. évf., 11. sz. (1984), str.
632-639.
Π II 9264
55. Zadnja deonica "Strme staze" / Tolnai Gabor ; [prevodilac
Stevan Molnar]. - Bor : Štampa, radio i film, 1984. - 80 str.
III 429579
56. A kettős Radnóti-évforduló : jegyzet / Fehér Ferenc.
U: Magyar Szó. - ISSN 0350-4182. - 41. évf., 117. sz. (1984.
ápr. 28.), str. 16.
Π φολ. 7197
57. Radnótától Radnótiról / [a kötetet összeállította Z. Szabó
László]. - 2. kiad. - Budapest : Tankönyvkiadó, 1987. - 342
str.
Π 165494
58. Radnóti, az ember / Vajda Gábor.
U: Üzenet. - ISSN 0350-493X. - 19. évf., 11. sz. (1989), str.
679-683.
Π II 9264

59. Leszakadt, mint a vízcsepp / Kontra Ferenc.
 U: Híd. - ISSN 0350-9079. - 53. évf., 5. sz. (1989. máj.), str.
 581-589.
 II II 8326

Hetedik eklóga

*Látom-e, eszeledél s a vízcseppel becses, van
 kiegészítés, van az lebegő, felvirágo az etc.
 Radnótiékat követel elcsenit a lánom tehénit
 s' csak az én, csak az én, az tudja a dőlő fennlétét
 Látom-e drága, a léprelet itt, az is így, habarudt csak,
 megöccelt festinhet az álom, a súp rabadit's
 oldya fel s' a fogalytábr karavindul ilyenkor.*

Одломак рукописа *Седме еклоге*

60. Napló a halálba vezető útról : Radnóti Miklós pokoljárása /
 Mák Ferenc.
 U: Fényesség titkai / Mák Ferenc. - Szabadka : Veljko
 Vlahović Munkásegylet, 1990. - Str. 38-39.
 II 166019
61. A magyar irodalom arcképcsarnoka. 2. [köt.] / Hegedüs Géza.
 - Budapest : Trezor, 1992. - Str. 445-888
 III 158830/2
62. Radnóti Miklós, a diákos költő / Bori Imre.
 U: Hétről hétre / Bori Imre. - Újvidék : Forum, 1998. - Str.
 140-142.
 III 160093
63. Mikloš Radnoti : 1909-1944 / Aleksandar Tišma.
 U: Pesme i zapisi / Aleksandar Tišma. - Beograd : Prosveta,
 2001. - Str. 147-151.
 II 446918
64. Poslednje pesme Mikloša Radnotija / Aleksandar Tišma.
 U: Pesme i zapisi / Aleksandar Tišma. - Beograd : Prosveta,
 2001. - Str. 152-157.
 II 446918
65. Radnóti Miklós költészete / Bori Imre ; [Zsáki István
 festménymotívumaival]. - Zenta : Vajdasági Magyar
 Művelődési Intézet, 2009. - 215 str.
 II 483236

ФОТОГРАФИЈЕ

66. Миклош Радноти 1912.
67. Радноти с маћехом Илоном Молнар и полусестром Агнеш
68. Миклош Радноти 1924-25.
69. Миклош Радноти 1932.
70. Радноти са супругом Фани на крстарењу Јадраном 1933.
71. Миклош Радноти 1934.
72. Са супругом Фани Ђармати 1935.
73. Миклош Радноти 1941.
74. Са супругом Фани 1941.
75. Последња фотографија Миклоша Раднотија (1941)
76. Раднотијев отац Јакоб Глатер
77. Раднотијева мајка Илона Грос
78. Споменик Миклошу Раднотију у Бору

Последња фотографија Миклоша Раднотија

**МИКЛОШ РАДНОТИ
(1909-1944)**

ИЗДАВАЧ
Библиотека Матице српске
Нови Сад
Матице српске 1

УРЕДНИК
Миро Вуксановић

АУТОРИ КАТАЛОГА
Ивана Гргурић, Силвија Чамбер и Петер Хајнерман

Текстове Дежеа Баротија, Ђуле Ортугаија и Дежеа Керестурија
одабрао и превео Петер Хајнерман

ПРИПРЕМА
Каталин Рафа и Оливера Михајловић

УМНОЖАВАЊЕ
Јасна Малиновић

ПОВЕЗ
Милорад Родић

ТИРАЖ
50 примерака